

**SPRAWOZDANIE**  
**Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA**  
**W SZKOLE DOKTORSKIEJ Nauk Humanistycznych**  
**w roku akademickim ...2020/2021.....**

Liczba doktorantów łącznie: ...1 X 2020 – **16 osób**; 30 IX 2021 – **15 osób** .....

Zespół ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych  
Uniwersytetu w Białymstoku:

prof. dr hab. Urszula Sokółska – dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych  
prof. dr hab. Małgorzata Kowalska – dyscyplina filozofia  
prof. dr hab. Irena Szczepankowska – dyscyplina językoznawstwo  
dr hab. Elżbieta Konończuk, prof. UwB – dyscyplina literaturoznawstwo  
dr hab. Krystyna Szelałowska, prof. UwB – dyscyplina historia  
mgr Martyna Awier – przedstawiciel doktorantów

**1. MONITOROWANIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH LUB PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA Z DOKTORANTAMI**

Monitorowanie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z doktorantami w SDNH UwB opiera się na zasadach wynikających z Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 4). W związku z tym systematycznie konsultowano z dziekanami obu Wydziałów, dyrektorem Instytutu Filozofii, a także administracją centralną:

- obsadę zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia z doktorantami; dużą wagę przywiązywano do zgodności kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich z prowadzonymi zajęciami (m.in. tytuł bądź stopień naukowy, dorobek naukowy, specjalizacja naukowa, umiejętności interdyscyplinarne, doświadczenie zawodowe);

- zwracano uwagę na rozwój naukowy kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej, także podnoszenie przez nauczycieli akademickich kwalifikacji zawodowych oraz osiąganie kolejnych etapów kariery zawodowej.

Zgodnie z Regulaminem SDNH przestrzegano zasady, że zajęcia kierunkowe prowadzą wyłącznie pracownicy samodzielni (profesorowie tytułarni, profesorowie UwB oraz doktorzy habilitowani) specjalizujący się w danej dyscyplinie. Odmówiono – mimo uzyskania jednoznacznej, merytorycznej rekomendacji dziekana Wydziału – powierzenia zajęć osobie ze stopniem doktora, z dużym doświadczeniem dydaktycznym i naukowym.

W SDNH nawet lektoraty (*język obcy specjalistyczny*) z jednym wyjątkiem (pracownik ze stopniem doktora) prowadzą pracownicy samodzielni (dwoje ze stopniem dr hab. oraz

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1 profesor tytularny), specjalizujący się odpowiednio w dyscyplinach: filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo.</p> <p>Niesamodzielnym pracownikiem naukowym, ale z dużym doświadczeniem naukowym i dydaktycznym, prowadził zajęcia pt. <i>dydaktyka szkoły wyższej</i>. Wśród zajęć prowadzonych przez pracowników niesamodzielnych należy wymienić jeszcze dwa przedmioty z grupy przedmiotów miękkich, <i>zarządzanie czasem</i> oraz <i>komunikacja i budowanie relacji z grupą</i>, a także przedmiot niekierunkowy: <i>bezpieczeństwo i higiena pracy</i>.</p> <p>Łącznie w roku 2020/2021 w SDNH zajęcia prowadziło 39 pracowników naukowych, w tym: 13 profesorów tytularnych, 20 profesorów UwB i doktorów habilitowanych oraz 6 pracowników niesamodzielnych.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p><u>Wnioski</u> (rekomendacje dla ZJK):</p> <p>Obsada zajęć w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB – zdaniem Komisji – oparta jest na właściwych zasadach. W celu podniesienia jakości kształcenia w szkole Zespół rekomenduje następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kontynuować należy współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w szkole,</li> <li>• w dalszym ciągu należy monitorować obsadę zajęć, zwłaszcza w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora do prowadzenia zajęć kierunkowych, dotyczących ściśle dyscypliny naukowej.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:<br/>Rekomendacje ZJK oraz UZJK zostały zrealizowane.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <h2>2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA</h2>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Podstawą działania Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB są dokumenty zatwierdzone przez Senat UwB, oparte na ustawie z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). Są to następujące akty prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zarządzenie nr 8 Rektora UwB z dn.27.03.2019 w sprawie utworzenia szkół doktorskich w Uniwersytecie w Białymstoku: <a href="http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-8-2.pdf">http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-8-2.pdf</a>;<br/><a href="https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/">https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/</a></li> <li>• Regulamin SDNH – Uchwała nr 2357 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019 r w sprawie Regulaminu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu w Białymstoku: <a href="https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31532/2019-2357-1.pdf">https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31532/2019-2357-1.pdf</a>;<br/><a href="https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/">https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/</a></li> <li>• Program szkoły – Uchwała nr 2425 Senatu UwB w sprawie ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych: <a href="http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2425-1.pdf">http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2425-1.pdf</a>;<br/><a href="https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/">https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/</a></li> </ul> <p>Uzupełnienie powyższych dokumentów stanowią zatwierdzone przez Rektora UwB:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Komunikat nr 1 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z dnia 20 września 2019 r. w sprawie elementów Indywidualnego Planu Badawczego obowiązującego w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB <a href="https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/">https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/</a></li> </ul> <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Komunikat nr 2 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z dnia 25 września 2019 roku w sprawie sprawozdania rocznego oraz sprawozdania śródkresowego obowiązujących w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB<br/><a href="https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/">https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/akty-prawne/</a>.</li> </ul> <p>Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia w SDNH UwB odbywa się w zgodzie z zapisami zawartymi w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 5). W ramach oceny procesu kształcenia analizie i ocenie poddano takie obszary, jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,</li> <li>2) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,</li> </ol> |

- 3) jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej,
- 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej,
- 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Ad. 1) *adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*

Program kształcenia oraz formy prowadzonych zajęć są dostosowane do zakresu wiedzy, kompetencji i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia efektów uczenia się na poziomie 8PRK. Program kształcenia zbudowany został tak, by uwzględnić moduł kształcenia wspólny dla wszystkich doktorantów ze wszystkich szkół doktorskich UwB (tzw. umiejętności miękkie) oraz moduł dotyczący 4 ścieżek kształcenia w obrębie dyscyplin naukowych, wchodzących w skład SDNH (filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo).

Moduły kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w sferze: wiedzy, kompetencji oraz umiejętności. Możliwość wyboru konwersatorium spoza dyscypliny, w tym oferta przedmiotów rozwijających umiejętności miękkie, skierowana do doktorantów wszystkich szkół doktorskich UwB, daje szansę rozwijania indywidualnych zainteresowań badawczych.

Szczegółowe informacje dotyczące zakładanych efektów kształcenia zostały wskazane w programie kształcenia.

Na strukturę programu kształcenia składają się:

- moduł kształcenia ogólnego,
- odrębne moduły kształcenia w dyscyplinach (filozofia, historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo); w obrębie tego modułu prowadzone są zajęcia wspólne dla wszystkich doktorantów SDNH (dydaktyka szkoły wyższej i formy finansowania nauk humanistycznych),
- moduł przygotowania rozprawy doktorskiej,
- moduł praktyk zawodowych.

Regulamin SDNH nakłada na doktorantów I roku obowiązek złożenia do końca 12 miesiąca od rozpoczęcia kształcenia w szkole następujących dokumentów:

- opracowanych indywidualnych planów badawczych zatwierdzonych i podpisanych przez promotorów oraz promotorów pomocniczych (wraz z koncepcją rozprawy doktorskiej),
- sprawozdania rocznego z załączoną dokumentacją poświadczającą aktywność doktoranta.

IPB oraz sprawozdanie roczne są nie tylko istotnym elementem kształcenia, ale też ważnym aspektem monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia w SDNH.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji dyrektor SDNH we wrześniu 2021 r. zaliczyła I rok studiów 7 uczestnikom I roku szkoły doktorskiej. Jedna osoba zrezygnowała ze studiów jeszcze przed zakończeniem pierwszego semestru.

Regulamin SDNH nakłada na doktorantów II roku obowiązek złożenia do końca letniej sesji poprawkowej:

- sprawozdania rocznego z załączoną dokumentacją poświadczającą aktywność doktoranta;
- a na 30 dni przed wyznaczonym terminem oceny śródkresowej sprawozdania śródkresowego z załączoną dokumentacją poświadczającą aktywność doktoranta.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji dyrektor SDNH we wrześniu 2021 r. zaliczyła 7 uczestnikom szkoły doktorskiej II rok studiów i tym samym dopuściła doktorantów do oceny śródkresowej.

Jeden doktorant nie uzyskał zaliczenia II roku, ponieważ:

- nie uczęszczał na wszystkie seminaria i nie utrzymywał kontaktu z promotorem, a w konsekwencji nie uzyskał zaliczenia seminarium z uwagi na niezadawalające postępy w przygotowaniu rozprawy doktorskiej;
- nie złożył sprawozdania rocznego;
- nie złożył sprawozdania śródkresowego;

- nie złożył dokumentów wskazanych w Regulaminie SDNH, potwierdzających aktywność naukową.

Poza tym nie dopełnił innych obowiązków wynikających z zaleceń dyrektora SDNH oraz powinności przedstawiciela nauki:

- nie wypełnił slotów;
- nie zgłosił swoich publikacji do PBN, a w momencie, kiedy było to konieczne, nie połączył kont PBN, ORCID i POLON;
- nie złożył oświadczenia o wyborze dziedziny i dyscypliny naukowej.

W zaistniałej sytuacji dyrektor SDNH nie mogła dopuścić doktoranta do oceny śródkresowej. Jednocześnie złożyła wniosek do Rektora UwB o skreślenie doktoranta z listy doktorantów w SDNH ze względu na niezadawalające postępy w rozwoju naukowym. W dniu 22.09.2021 Rektor UwB skreślił doktoranta z listy doktorantów; 05.10.2021 doktorant złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W terminie prawnie przewidzianym Jego Magnificencja wydał postanowienie utrzymujące w mocy zaskarżoną wcześniejszą decyzję. W imieniu doktoranta pismo w tej sprawie odebrał pełnomocnik w dniu 8.11.2021 roku.

#### *Ad. 2) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*

Sylabusy przedmiotów i zawarte w nich informacje o zakładanych efektach i kryteriach zaliczania przedmiotu zostały udostępnione doktorantom poprzez zamieszczenie dokumentów w systemie USOS. Niektórym pracownikom jeszcze w trakcie roku akademickiego zwrócono uwagę na brak sylabusów w systemie USOS oraz usterki formalne i merytoryczne, co pociągnęło za sobą radykalną poprawę sytuacji.

Analiza sylabusów oraz sprawozdań z realizacji przedmiotów w systemie zdalnym pozwoliła na stwierdzenie, że w SDNH w prawidłowy sposób przebiega weryfikacja zakładanych efektów uczenia się na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pozytywnie oceniono adekwatność zakresu wymagań i form oceniania w stosunku do zakładanych efektów uczenia się w ramach wszystkich realizowanych przedmiotów.

W roku akademickim 2020/2021 realizację zajęć wynikających z programu oraz weryfikację osiągniętych przez doktorantów efektów uczenia się należy charakteryzować, biorąc pod uwagę warunki prowadzenia zajęć. W minionym roku akademickim z powodu ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni wprowadzono zdalny tryb realizacji wszystkich zajęć. Było to duże wyzwanie stojące przed pracownikami, doktorantami i administracją Szkoły. Doktoranci zostali poinformowani przez pracowników oraz dyrekcję szkoły o sposobie prowadzenia zajęć (tryb zdalny) oraz dostosowanej do warunków formie przeprowadzenia zaliczenia. Mimo tej nadzwyczajnej sytuacji dydaktyczno-organizacyjnej tylko incydentalnie w trakcie trwania semestru zgłaszane były przez doktorantów i pracowników problemy z prowadzeniem zajęć, głównie techniczne. Wszystkie komplikacje zostały rozwiązane dzięki interwencji dyrektora i/lub pracownika administracyjnego. Mimo utrudnień związanych z formą prowadzenia zajęć w systemie zdalnym oraz sposobem weryfikacji efektów uczenia się – również w systemie zdalnym – w roku akademickim 2020/2021 zrealizowano założone cele, a doktoranci (poza jednym wyjątkiem) uzyskali zaliczenia ze wszystkich przedmiotów.

Weryfikacja końcowych efektów uczenia się była w pełni adekwatna do założeń wstępnych wskazanych w sylabusach przez osoby prowadzące przedmioty w szkole. Nie zgłaszano żadnych trudności z realizacją zajęć przewidzianych w programie kształcenia.

#### *Ad. 3.) jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej*

Głównym zadaniem szkoły doktorskiej jest wspieranie doktoranta w jego rozwoju naukowym. Doktorant rozpoczynając współpracę z promotorem, staje się członkiem zespołu badawczego i realizuje swoją pracę naukową nad rozprawą w środowisku naukowym. Daje to możliwość pozyskania kontaktów naukowych oraz zapoznania się z badaniami prowadzonymi w obszarze naukowym, który interesuje doktoranta. Szkoła tworzy środowisko wsparcia dla doktorantów, dzięki czemu badania doktoranta będą zwieńczone sukcesem – złożeniem rozprawy doktorskiej do końca czwartego roku studiów. Należy mówić o kilku typach wsparcia udzielanego przez szkołę w zakresie prowadzonych przez doktorantów badań: merytoryczne, organizacyjne

oraz finansowe (np. każdy z doktorantów może po złożeniu podania otrzymać na wyjazdy konferencyjne ok. 1000 zł).

Z pewnym niepokojem należy jednak stwierdzić, że w SDNH zaledwie ośmioro doktorantów ubiegało się o dofinansowanie ze środków szkoły. Wszyscy oni otrzymali wsparcie, o które wnioskowali, tzn.: sfinansowanie opłat konferencyjnych (5 osób), sfinansowanie kosztów publikacji pokonferencyjnej (1 osoba), nocleg związany z konferencją (1 osoba) i kurs językowy (1 osoba). Łączna kwota funduszy to 3042,04 zł.

Opieka naukowa nad doktorantami rozpoczyna się od pierwszych chwil doktoranta w szkole. Wszyscy doktoranci I roku złożyli wnioski o powołanie promotorów w ciągu 30 dni od rozpoczęcia kształcenia. Rada Naukowa zaopiniowała te wnioski pozytywnie. Stwierdzono zgodność tematyki badań doktorantów ze specjalnościami kandydatów na promotorów. Dyrektor szkoły wyznaczyła promotorów i promotorów pomocniczych w grudniu 2020, czyli w przewidzianym ustawowo czasie. Już po tym terminie (w kwietniu 2021 r.) – na podstawie wniosku doktoranta, uzasadnienia promotora głównego i pozytywnej opinii Rady Naukowej – zgodnie z Regulaminem SDNH, dyrektor szkoły wyraziła zgodę na powołanie promotora pomocniczego pracy następnej osoby z grona doktorantów.

Od momentu wskazania promotora rozpoczęły się seminaria doktorskie (w wymiarze 30 godzin rocznie) i tym samym systematyczna współpraca z doktorantami. Już w październiku 2020 (również w marcu i kwietniu 2021 r.) dyrektor SDNH zorganizowała spotkania on-line z doktorantami, a w listopadzie 2020 r. – z promotorami, by omówić m.in. zasady konstruowania indywidualnego planu badawczego, przedstawić główne obowiązki opiekuna naukowego oraz młodego adepta nauki, a także scharakteryzować najważniejsze aspekty nie tylko kształcenia się, ale też kształcenia w szkole doktorskiej. Dyrektor też wielokrotnie odpowiadała na szczegółowe pytania, zarówno doktorantów, jak promotorów (mailowo bądź telefonicznie). Wszelkich informacji udzielał również sekretariat SDNH, który – mimo pandemii – działał w formie stacjonarnej.

Pierwsze – ustalone z promotorami oraz promotorami pomocniczymi – wersje IPB doktoranci złożyli w połowie czerwca 2021 r. Po uwagach dyrektor szkoły oraz opinii Rady Naukowej uzupełnione dokumenty – wraz ze sprawozdaniem rocznym – zostały zatwierdzone we wrześniu 2021 r.

Z analizy sprawozdań rocznych doktorantów wynika, że w większości wywiązali się oni ze swoich obowiązków, w odpowiedzialny sposób zaprezentowali wstępne koncepcje badań i z powodzeniem – mimo niesprzyjających warunków epidemiologicznych – zrealizowali znaczną część planów badawczych przewidzianych na I roku.

Na II roku SDNH – w jednej z dyscyplin – zaistniała konieczność tymczasowej zmiany promotora ze względu na urlop naukowy opiekuna rozpoczętej rok wcześniej rozprawy doktorskiej. Na wniosek doktoranta obowiązku tego podjął inny profesor reprezentujący tę samą dyscyplinę i podobny zakresowo obszar badawczy. W skierowanym do dyrektor SDNH piśmie osoba zastępująca urlopowanego kolegę jasno stwierdziła, że przyjmuje doktoranta na swoje seminarium jedynie na rok, od 1 X 2020 do 30 IX 2021.

W listopadzie 2020 r., a następnie w kwietniu 2021 roku dyrektor SDNH zorganizowała z doktorantami II roku spotkanie on-line, podczas którego zostały wyjaśnione zasady i warunki oceny śródkresowej. W dniu 5 lipca 2021 r. sekretarka SDNH wysłała do wszystkich doktorantów mail, w którym został podany termin oceny śródkresowej (6-15 października 2021 r.). Do maila dołączono dwa linki, kluczowe dla właściwego przebiegu oceny śródkresowej: Regulamin SDNH oraz Zarządzenie nr 52 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie zasad organizacji pracy komisji do przeprowadzenia oceny śródkresowej doktorantów szkół doktorskich Uniwersytetu w Białymstoku.

Spotkanie w tej sprawie z promotorami sprawującymi opiekę nad doktorantami II roku odbyło się w listopadzie 2020 r.

Dyrektor SDNH w kolejnych miesiącach wielokrotnie odpowiadała też na szczegółowe pytania, zarówno doktorantów, jak i promotorów (mailowo bądź telefonicznie). Wszelkich

informacji udzielał również sekretariat SDNH, który – mimo pandemii – działał w formie stacjonarnej.

Należy dobrze ocenić jakość opieki naukowej nad doktorantami. Przejawem tego jest dopełnienie wszystkich obowiązków przez doktorantów oraz pozytywna ocena ich sprawozdań rocznych (choć zadziwiające może wydawać się to, że zaledwie 6 doktorantów z obu roczników wypełniło ankiety oceniające seminaRIA).

#### *Ad. 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródokresowej*

W roku akademickim 2020/2021 po raz pierwszy przeprowadzono ocenę śródokresową. Wszyscy doktoranci, którzy uzyskali zaliczenie II roku i złożyli wymaganą dokumentację, przeszli tę ocenę bez większych problemów. Do oceny śródokresowej nie przystąpiła jedna osoba, która nie uzyskała zaliczenia seminarium i nie złożyła dokumentacji uprawniającej do udziału w całej procedurze.

Doktoranci, którzy przystąpili do oceny śródokresowej, przeszli ją pomyślnie, tzn., że wszyscy otrzymali ocenę pozytywną (nikt nie otrzymał oceny negatywnej; choć w dwóch przypadkach pojawiła się konkluzja: *ocena pozytywna warunkowo ze względu na opóźnienia w realizacji IPB; ocena pozytywna mimo drobnych zastrzeżeń*).

Trzeba podkreślić, że w odniesieniu do poszczególnych osób szczegółowe rekomendacje komisji śródokresowych miały charakter wyraźnie zróżnicowany, co dobitnie świadczy o niejednorodnym poziomie merytorycznym i niejednorodnym zaangażowaniu doktorantów w prace badawcze. Można rozpatrywać tę ocenę na różnych poziomach i w różnych aspektach, biorąc pod uwagę takie elementy, jak:

#### *• Pomysł badawczy oraz koncepcja rozprawy doktorskiej*

Jednoznacznie pozytywnie oceniono większość pomysłów badawczych oraz koncepcje rozpraw doktorskich. Tu pojawiły się komentarze typu:

- interesujący poznawczo projekt badań;
- koncepcja rozprawy przemyślana/przemyślana koncepcja rozprawy;
- doktorantka przedstawiła dojrzałą koncepcję rozprawy;
- doktorantka dowiodła przygotowania warsztatowego i metodologicznego, umiejętnie dobierając narzędzia;
- doktorant przedstawił przemyślną i spójną koncepcję pracy;
- doktorant wykazał się aktywnością naukową w zakresie podjętej tematyki itp.

W niektórych przypadkach zasugerowano konieczność uszczegółowienia badań bądź zwrócenia baczniejszej uwagi na specyfikę tych badań, choćby na aspekty regionalne.

#### *• Stan zaawansowania rozpraw doktorskich*

Stan zaawansowania rozpraw doktorskich komisje oceniały jako:

- średni;
- czasami słabo zaawansowany;
- w dwóch wypadkach zaawansowanie rozprawy oceniono jako wysokie lub na dobrym poziomie; podkreślono, że prace badawcze objęte tematem rozprawy są intensywne;

#### *• Kwerenda*

Kwerendę z reguły oceniano jako bardzo zaawansowaną, zaawansowaną w znacznym stopniu bądź na dobrym poziomie.

W dwóch wypadkach zwrócono uwagę na niewystarczający poziom przeprowadzonej kwerendy.

#### *• Aktywność konferencyjna oraz publikacyjna*

Ten rodzaj aktywności doktorantów oceniono głównie za pomocą formuł pozytywnie waloryzujących:

- duża aktywność naukowo-konferencyjna, w tym konferencje i publikacje zagraniczne;
- zaangażowanie publikacyjne i konferencyjne na dobrym poziomie;

- popularyzacja badań w systemie otwartym;
- publikacje w dobrze punktowanych czasopismach.

Pojawiła się też uwaga o charakterze stymulującym, np.:

- duża liczba publikacji, choć spora ich część nie dotyczy rozprawy.

Tylko w kilku przypadkach zwrócono uwagę na słabszą aktywność doktorantów w tym obszarze, co tłumaczyć należy trudnymi warunkami epidemiologicznymi.

#### • *Działalność popularyzatorska i inna działalność*

Komisje zwróciły uwagę na:

- duże zaangażowanie niektórych doktorantów w prace organizacyjne;
- udział niektórych doktorantów w inicjatywach popularyzujących naukę (np. udział w programach radiowych, telewizyjnych; organizację spotkań z młodzieżą szkolną, organizację i współorganizację konferencji naukowych, udział w gremiach o charakterze międzynarodowym);
- podwyższanie kwalifikacji pomocnych przy pisaniu rozpraw doktorskich (np. kursy językowe, w tym kurs języka hebrajskiego).

#### • *Poziom wypowiedzi doktorantów*

Poziom wypowiedzi doktorantów podczas rozmowy z komisją okazał się zróżnicowany. Na podstawie protokołów, które stanowią pokłosie oceny śródkresowej, można odnaleźć pozytywne konkluzje, np.:

- wypowiedzi doktorantki są dojrzałe pod względem warsztatowym i metodologicznym;
- doktorant wykazuje ogólną orientację w przedmiocie badań. Jest świadomy luk badawczych, które zamierza uzupełnić, itp.

Zdarzają się jednak oceny budzące niepokój, wskazujące na zbyt ogólnikowość wypowiedzi niektórych doktorantów czy też podkreślające konieczność rozbudowania przez słuchaczy SDNH literatury przedmiotu, zaledwie częściowo jeszcze przez doktorantów rozpoznanej.

#### • *Indywidualny plan badawczy i jego realizacja*

Ocena realizacji IPB również nie ma jednolitego charakteru, co wyraźnie zostało odzwierciedlone w opiniach komisji oceniających.

Dwie osoby oceniono wysoko, a w protokołach komisji znalazły się konkluzje typu:

- terminowa realizacja celów wskazanych w IPB;
- doktorantka prowadzi badania zgodnie z założeniami IPB i zgodnie z harmonogramem.

Częściej jednak podkreślano, że w obliczu pandemii oraz zarządzonego lockdownu nie można było swobodnie korzystać z zasobów archiwalnych czy bibliotecznych. Stąd członkowie poszczególnych komisji – z dużą dozą wyrozumiałości – zwrócili uwagę na pewne niedostatki w realizacji IPB, często absolutnie niezależne od wcześniejszych planów i zamierzeń doktorantów, np.:

- nie w pełni zrealizowany IPB ze względu na lockdown;
- realizacja celów zawartych w IPB w niepełnym stopniu;
- częściowa realizacja IPB ze względu na Covid.

Komisje zwróciły uwagę na to, że zostały odwołane niektóre konferencje stacjonarne, co w dużym stopniu mogło zaburzyć realizację IPB. Trzeba jednak zauważyć, że większość doktorantów skorzystała z możliwości uczestnictwa w konferencjach on-line. W dwóch przypadkach planowane staże krajowe również zastąpiono stażami realizowanymi w systemie on-line, co zostało z uznaniem potraktowane przez komisje śródkresowe.

#### • *Zalecenia komisji*

W związku z niepełną realizacją założeń wskazanych w IPB w kilku wypadkach zostały wprost sformułowane następujące zalecenia komisji:

- należy zintensyfikować prace nad rozprawą doktorską;
- należy zintensyfikować kwerendę archiwalną;
- należy zintensyfikować prace badawcze;
- zalecane jest przyspieszenie prac nad kolejnymi fragmentami rozprawy;

- zalecane jest intensywniejsze przeszukiwanie baz danych;
- zalecana intensywniejsza praca nad rozprawą doktorską;
- należy zwrócić uwagę na specyfikę regionalną.

#### Ad. 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Aktywność naukowa doktorantów w sensie ogólnym daje się przedstawić za pomocą następujących danych: 12 artykułów opublikowanych (w tym 3 w języku angielskim) – łącznie 240 p.; 11 artykułów – po recenzjach – przyjętych do druku (w tym 3 w języku angielskim) – łącznie 200 p.; 15 artykułów złożonych do druku (łączna liczba przewidywanych punktów – 410). Za pozytywny element kształcenia doktorantów należy uznać to, że część publikacji ukazuje się w systemie otwartym.

Niektórzy doktoranci podejmują też aktywność naukowo-popularyzatorską. Możemy tu mówić o 22 tekstach opublikowanych w różnych źródłach, dalej: wykładach popularyzujących naukę (skierowanych zarówno do uczniów, nauczycieli, jak i szerszego grona odbiorców), udziale w programach radiowych, telewizyjnych, udziale w filmach dokumentalnych, także prowadzeniu warsztatów dla młodzieży oraz przygotowaniu lub współprzygotowaniu wystaw tematycznych.

Jedna osoba jest członkiem redakcji wydawnictwa naukowego, inna współuczestniczy (jako wykonawca) w grantie prowadzonym przez promotora. Dwie osoby wystąpiły z wnioskiem o samodzielny grant. Dwoje doktorantów odbyło staż naukowy w trybie on-line.

Z powodu pandemii ograniczona została aktywność konferencyjna doktorantów. Jesienią 2020 r. oraz wiosną i latem 2021 nie odbyły się wszystkie planowane konferencje stacjonarne. Konferencje zostały odwołane lub przeniesione na późniejszy okres. Niektóre z nich odbyły się w systemie on-line. Doktoranci uczestniczyli czynnie w 24 konferencjach naukowych (stacjonarnych bądź konferencjach on-line), w tym również konferencjach zagranicznych oraz międzynarodowych. Dwie osoby poinformowały o biernym udziale w konferencjach naukowych.

Taką aktywność należy uznać za dowód należytego traktowania przez doktorantów swoich obowiązków oraz dbałości o jakość badań naukowych. Trzeba też podkreślić, że aktywność naukowa poszczególnych doktorantów jest bardzo zróżnicowana. Można śmiało powiedzieć, że są w SDNH osoby, które zasłużyły na szczególne wyróżnienie oraz takie, osoby, które spełniły wymagania w stopniu ledwie minimalnym, co też znalazło odzwierciedlenie w rzeczowych protokołach komisji śródkresowej. Z niepokojem – po raz kolejny – należy podkreślić jednak, że nie zawsze we właściwy sposób zostało to określone w opiniach i ocenach promotorów, którzy nierzadko wystawiają oceny wzorowe doktorantom, których osiągnięcia są raczej średnie.

Doktoranci II roku – zgodnie z regulaminem SDNH – po raz pierwszy mogli sprawdzić się jako nauczyciele akademicy. Część z nich prowadziła zajęcia samodzielnie (w obecności promotora), część zaś zrealizowała ten obowiązek jedynie w postaci współprowadzenia zajęć. Promotorzy, którzy sprawowali opiekę nad praktykami, wystawili swoim podopiecznym pozytywne opinie.

Ocena jakości opieki naukowej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej doktorantów dokonana została na podstawie wyników ankiet oceniających jakość kształcenia w szkole doktorskiej (Załącznik 3b Uchwały Senatu UwB). Ankietę dotyczącą szkoły doktorskiej wypełniło 5 osób (31,25%).

Wraz z ankietą (3b) dotyczącą szkoły doktorskiej doktoranci powinni wypełnić również ankietę ewaluacyjną UwB (Załącznik 3a Uchwały Senatu). Tej ankiety w SDNH nie wypełnił nikt.

**Tabela 1. Ogólna ocena kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych**

| Wyszczególnienie                                                                                                            | Zdecydowanie tak   | Raczej tak | Ani tak ani nie | Raczej nie | Zdecydowanie nie |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------|-----------------|------------|------------------|
|                                                                                                                             | liczba doktorantów |            |                 |            |                  |
| Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z kształcenia w szkole doktorskiej? | 3                  | 2          | 0               | 0          | 0                |

|                                                                                                                                        |   |   |   |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|
| Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?                            | 1 | 3 | 1 | 0 | 0 |
| Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?                                             | 3 | 2 | 0 | 0 | 0 |
| Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?                                           | 2 | 3 | 0 | 0 | 0 |
| Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie pisania pracy doktorskiej było wystarczające?                                             | 5 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie realizacji innych elementów Pana/Pani indywidualnego planu badawczego było wystarczające? | 3 | 2 | 0 | 0 | 0 |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zal. 3b)**

Z zebranych ankiet jasno wynika, że doktoranci, którzy wzięli udział w ankiecie, oceniają poziom kształcenia w SDNH pozytywnie. Znakomita większość odpowiedzi *zdecydowanie tak* bądź *raczej tak*, przy jednym głosie *ani tak ani nie* może napawać optymizmem. Niepokojący jest na pewno brak szerszego zainteresowania doktorantów udziałem w ankietyzacji.

Dodatkowych uwag doktoranci nie mieli.

**Tabela 2. Ocena elementów procesu dydaktycznego w szkole doktorskiej**

| Poszczególne elementy procesu dydaktycznego | Bardzo dobrze      | Dobrze | Przeciętnie | Źle | Bardzo źle | Nie dotyczy |
|---------------------------------------------|--------------------|--------|-------------|-----|------------|-------------|
|                                             | liczba doktorantów |        |             |     |            |             |
| Wykłady                                     | 4                  | 1      | 0           | 0   | 0          | 0           |
| Konwersatoria                               | 4                  | 1      | 0           | 0   | 0          | 0           |
| Seminaria                                   | 5                  | 0      | 0           | 0   | 0          | 0           |
| Zajęcia fakultatywne                        | 2                  | 2      | 0           | 0   | 0          | 1           |
| Laboratoria                                 | 3                  | 0      | 0           | 0   | 0          | 2           |
| Praktyki zawodowe                           | 2                  | 1      |             |     |            | 2           |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zal. 3b)**

Proces dydaktyczny w SDNH został oceniony jedynie za pomocą formuł *bardzo dobrze* i *dobrze*, co zdaje się potwierdzać wysoki poziom kadry naukowej, choć trudno mówić tu o w pełni miarodajnej ocenie ze względu na niewielką liczbę respondentów. Dodatkowych uwag doktoranci nie mieli.

**Wnioski (rekomendacje dla ZJK):**

Monitorowanie standardów kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dyrektora SDNH. Należy ocenić je jako prawidłowe. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, aktualizowania oraz zamieszczania sylabusów w USOS,
- dalsze czuwanie nad poprawnością sporządzania sylabusów w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji,
- dbałość o większy obiektywizm promotorów w ocenie osiągnięć i możliwości doktorantów, którymi opiekują się,
- konieczność większego zaangażowania się promotorów w działalność naukową oraz stymulowanie integracji międzyuczelnianej i międzynarodowej swoich podopiecznych,
- większe zaangażowanie doktorantów i promotorów w zdobywaniu funduszy zewnętrznych.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK została – mimo pandemii – w znacznym stopniu zrealizowana. Większość promotorów z dużą odpowiedzialnością podchodzi do opieki nad doktorantami, choć nadal nie wszyscy rozumieją, że ich rola w szkole doktorskiej jest bardziej złożona niż rola promotora na studiach doktoranckich.

### 3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 6,7,8) oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku.

Zgodnie z §7 Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dn. 27.11.2019 r. dyrektor szkoły doktorskiej ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć dydaktycznych realizowanych w szkołach doktorskich. Hospitację może też przeprowadzić osoba przez niego upoważniona, będąca członkiem Rady Naukowej szkoły doktorskiej. W roku ak. 2020/2021 nie przeprowadzono hospitacji zajęć, ze względu na zdalną formę prowadzenia tych zajęć. Z rozmów dyrektor SDNH z doktorantami wynika jednak, że pracownicy naukowcy wykazują się wysokim profesjonalizmem, łatwością w nawiązywaniu kontaktu z doktorantami oraz godną podkreślenia umiejętnością aktywizacji studentów podczas dyskusji nawet na tematy sporne i skomplikowane.

Wysoki poziom zajęć potwierdzają też ankiety wypełnione przez doktorantów w systemie USOS. Wystawiono łącznie 16 opinii. Niektóre zajęcia nie zostały ocenione przez żadnego doktoranta (dotyczy to niemalże wyłącznie zajęć w grupach jednoosobowych, w tym również większości seminariów doktoranckich – zapewne ze względów wykluczających anonimowość).

Oceniono zdecydowaną większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w szkole (16 osób spośród ogólnej liczby 39). Na pewno nie wszyscy doktoranci wzięli udział w sondzie, nawet bowiem zajęcia, które były prowadzone dla 8 osób, oceniała 1 bądź 2 osoby, zajęcia prowadzone w grupach 2- i 4-sobowych – z reguły 1 respondent, niekiedy nawet 0 osób.

Mimo tych zastrzeżeń i ograniczeń formalnych przedstawione niżej wyniki można chyba uznać z dużym prawdopodobieństwem za reprezentatywne.

**Tabela 3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii doktorantów**

| Wyszczególnienie                              | Średnia odpowiedzi<br>(oceny od 1,0 do 5,0) |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Przygotowanie prowadzącego do zajęć           | 5,00                                        |
| Punktualność prowadzącego                     | 5,00                                        |
| Klarowność wykładanego materiału              | 4,94                                        |
| Interesujący sposób prowadzenia zajęć         | 4,81                                        |
| Nastawienie do studenta (szacunek)            | 5,00                                        |
| Inspirowanie do samodzielnego myślenia        | 4,81                                        |
| Obiektywność oceniania                        | 4,94                                        |
| Jasność kryteriów zaliczeniowych              | 5,00                                        |
| Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji | 4,88                                        |

**Zestawienie: na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych**

Średnia ocena zajęć wystawiona przez doktorantów w poszczególnych kategoriach kształtuje się w przedziale 4,81-5,00 (nie uwzględniono w powyższym zestawieniu zajęć z BHP). W szczegółach oceny są bardziej zróżnicowane. Incydentalnie zdarzają się noty: 3 lub 4, ale za to wielu prowadzących otrzymało 5 p. we wszystkich kategoriach. W ocenie jakości zajęć dydaktycznych najwyższą punktację uzyskały kategorie: *przygotowanie prowadzącego do zajęć* *punktualność prowadzącego*, *nastawienie do studenta (szacunek)* oraz *jasność kryteriów*

zaliczeniowych; najniższą natomiast: *interesujący sposób prowadzenia zajęć oraz inspirowanie do samodzielnego myślenia.*

Pojawił się pozytywny komentarz odnoszący się do prowadzenia zajęć, które zostały określone jako ciekawe i atrakcyjne. Negatywne komentarze na temat wykładowców nie wystąpiły.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Zespół wnioskuję o zachęcenie doktorantów do liczniejszego wypełniania ankiet oraz zamieszczania komentarzy. Umożliwi to Zespołowi ds. Jakości Kształcenia dokonanie pogłębionej oceny jakości zajęć dydaktycznych w szkole i skorygowanie ewentualnych niedociągnięć.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Mimo zachęty ze strony dyrekcji SDNH doktoranci nie są skłonni do wypełniania ankiet.

#### 4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I JEGO ORGANIZACJI

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby doktorantów,
- dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Ad.1) *zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych*

Ankietowani podają, że odwiedzają Bibliotekę Uniwersytecką kilka razy w miesiącu, zaś ze zbiorów innej biblioteki (m.in. Książnicy Podlaskiej) kilka razy w miesiącu. Biblioteki jednostek uniwersyteckich zazwyczaj odwiedzają kilka razy w roku.

Niewątpliwie trudno traktować wyniki ankiet w tym obszarze jako miarodajne ze względu na niewielką liczbę osób, które wypełniły ankietę (5 osób). Podsumowując, należy stwierdzić: najwyżej doktoranci ocenili *sprawność i przyjazność obsługi*, najniżej zaś: *aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)* oraz *godziny otwarcia* obu bibliotek. Podkreślić jednak trzeba, że są to oceny wysokie, nie niższe niż 4,2.

**Tabela 4. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej i bibliotek jednostek uniwersyteckich**

| Wybrane aspekty korzystania z bibliotek                | Biblioteka Uniwersytecka                            | biblioteki jednostek uniwersyteckich |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------|
|                                                        | Ocena od 1,0 do 5,0, gdzie 1 najniższa, 5 najwyższa |                                      |
| Dostępność literatury podstawowej                      | 4,6                                                 | 4,8                                  |
| Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów | 4,4                                                 | 4,6                                  |
| Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)    | 4,2                                                 | 4,4                                  |
| Sprawność obsługi                                      | 5,0                                                 | 5,0                                  |
| Przyjazność obsługi                                    | 5,0                                                 | 5,0                                  |
| Godziny otwarcia                                       | 4,4                                                 | 4,4                                  |
| Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelní)             | 4,6                                                 | 4,4                                  |
| Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych     | 4,8                                                 | 4,8                                  |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zał. 3b)**

Ad. 2) *jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości doktorantów*

Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych UwB nie dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba szkoły mieści się w budynku Wydziału Filologicznego. Są to dwa pomieszczenia, w jednym współistnieje Katedra Stylistyki i Antropologii Lingwistycznej, której kierownikiem jest dyrektor SDNH. Znajduje się tu niewielka sala seminaryjna na ok. 10 osób (p. 144), drugie to sekretariat szkoły (p. 85). Większość zajęć dydaktycznych realizowana jest przy placu NZS 1, w budynku Wydziału Filologicznego, Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych oraz w salach pozostających w dyspozycji Instytutu Filozofii. Zajęcia z grupy przedmiotów tzw. miękkich odbywają się w Kampusie.

**Tabela 5. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia**

| Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym | Bardzo dobrze      | Dobrze | Przeciętnie | Źle | Bardzo źle | Nie dotyczy |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------|--------|-------------|-----|------------|-------------|
|                                                                   | Liczba doktorantów |        |             |     |            |             |
| Sale wykładowe                                                    | 2                  | 2      | 1           |     |            |             |
| Sale ćwiczeniowe                                                  | 2                  | 2      | 1           |     |            |             |
| Środki audiowizualne i multimedialne                              | 1                  | 3      | 1           |     |            |             |
| Wyposażenie laboratorium                                          |                    | 2      |             |     |            | 3           |
| Dostęp do Internetu                                               | 1                  | 2      | 2           |     |            |             |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zał. 3b)**

Generalnie doktoranci bardzo dobrze lub dobrze ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Brak oceny u w kategorii *wyposażenie laboratorium* wynika ze specyfiki szkoły i braku zajęć w takich salach.

Ad. 3) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacja o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.*

Informacje na temat kształcenia, w tym akty prawne działające w szkole zgodnie z obowiązkiem ustawowym zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz – przede

wszystkim – na stronie internetowej SDNH, gdzie znajdują się m.in.: Ustawy ministerialne, Uchwały Senatu UwB, Zarządzenia Rektora UwB, Komunikaty i Decyzje dyrektora SDNH, Regulamin SDNH UwB, program kształcenia w SDNH, zasady rekrutacji, a także wszelkie inne aktualności.

Ponadto do doktorantów oraz pracowników naukowych wysyłane są wiadomości mailowe przez sekretarkę szkoły bądź bezpośrednio przez dyrektora SDNH, dotyczące np. konferencji krajowych i międzynarodowych, informacje dotyczące możliwości wymiany międzyuczelnianej czy nawet międzynarodowej (choćby w postaci formuły ERASMUS). Niestety, doktoranci w tej kwestii nie wykazują żadnych zainteresowań.

Strona internetowa SDNH, do której dostęp można uzyskać ze strony głównej UwB, w zakładce: Szkoły Doktorskie, jest systematycznie aktualizowana. Jej przejrzysty, klarowny układ pozwala na przekazywanie doktorantom najważniejszych informacji, kluczowych dla właściwego funkcjonowania SDNH.

Doktoranci – jak wynika z rozmów – stronę internetową szkoły odwiedzają kilka razy w semestrze, część osób kilka razy w miesiącu, a sekretariat szkoły kilka razy w miesiącu. Oceny dotyczące znowelizowanej strony są zdecydowanie lepsze niż w roku ubiegłym, choć kilka drobnych kwestii ciągle jeszcze wymaga dopracowania.

**Tabela 6. Ocena informacji na temat kształcenia na stronie internetowej**

| Dostępność strony internetowej w zakresie                                                        | Zdecydowanie tak   | Raczej tak | Ani tak ani nie | Raczej nie | Zdecydowanie nie |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------|-----------------|------------|------------------|
|                                                                                                  | Liczba doktorantów |            |                 |            |                  |
| Programu kształcenia                                                                             | 4                  | 1          |                 |            |                  |
| Rozkładu zajęć dydaktycznych                                                                     | 3                  | 1          | 1               |            |                  |
| Możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej                     | 2                  | 2          | 1               |            |                  |
| Konferencji, seminariów, szkoleń skierowanych do doktorantów                                     | 4                  | 1          |                 |            |                  |
| Możliwości uczestniczenia w projektach konkursowych, pozyskania grantów czy stypendiów naukowych | 2                  | 3          |                 |            |                  |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)**

Należy podkreślić, że ważnym elementem wizerunku SDNH jest sekretariat szkoły, który postrzegany jest zdecydowanie pozytywnie. Tę opinię ilustruje tabela 7:

**Tabela 7. Ocena funkcjonowania sekretariatu szkoły doktorskiej**

| Wyszczególnienie                                                                                      | Zdecydowanie tak   | Raczej tak | Ani tak ani nie | Raczej nie | Zdecydowanie nie |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------|-----------------|------------|------------------|
|                                                                                                       | Liczba doktorantów |            |                 |            |                  |
| Czy godziny pracy sekretariatu umożliwiają załatwianie spraw                                          | 3                  | 2          | 0               | 0          | 0                |
| Czy niżej wymienione informacje przekazywane są przez pracowników sekretariatu w sposób wyczerpujący: |                    |            |                 |            |                  |
| - informacje dotyczące toku kształcenia                                                               | 5                  | 0          | 0               | 0          | 0                |
| - informacje dotyczące spraw stypendialnych                                                           | 5                  | 0          | 0               | 0          | 0                |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)**

Pracę sekretariatu oceniono *dobrze* i *bardzo dobrze*. Doktoranci nie wnosili uwag dotyczących usprawnienia pracy sekretariatu.

Ocenie doktorantów podlegały również sylabusy (tabela nr 8). Z reguły oceny są pozytywnie waloryzujące: *zdecydowanie tak* i *raczej tak* (w przeciwieństwie do ocen z ubiegłego roku). Rozmowy w sprawie sylabusów z osobami prowadzącymi zajęcia dyrektor SDNH podjęła już w trakcie trwania ubiegłego roku akademickiego, co skutkowało poprawą jakości niniejszych dokumentów.

**Tabela 8. Ocena zawartości sylabusów**

| Czy sylabusy przedmiotów zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej | Zdecydowanie tak   | Raczej tak | Ani tak ani nie | Raczej nie | Zdecydowanie nie |
|-----------------------------------------------------------------|--------------------|------------|-----------------|------------|------------------|
|                                                                 | Liczba doktorantów |            |                 |            |                  |
| Treści programowych przedmiotów                                 | 4                  | 1          |                 |            |                  |
| Lektur przedmiotowych                                           | 4                  | 1          |                 |            |                  |
| Kryteria oceny zaliczanych przedmiotów                          | 4                  | 1          |                 |            |                  |

**Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).**

#### Ad. 4) organizacja zajęć

W roku 2020/2021 rozpoczął się drugi rok kształcenia doktorantów w szkołach doktorskich. Organizacja zajęć w szkole odbywała się zgodnie z programem studiów oraz organizacją roku obowiązującą na UwB. Rozkłady zajęć zostały przekazane doktorantom we właściwym terminie. Przyjęto zapisy doktorantów na przedmioty rozwijające umiejętności miękkie. Realizację tego bloku zajęć w odniesieniu do wszystkich szkół doktorskich koordynuje sekretariat SDNS.

Ze względu na pandemię wystąpiła konieczność wprowadzenia formuły zajęć w formie zdalnej. Pracownicy naukowcy – na podstawie zarządzeń wewnątrzuczelnianych – rozpoczęli już w październiku 2020 r. prowadzenie zajęć w formie zdalnej na wybranych platformach, a po zakończeniu zajęć złożyli do sekretariatu szkoły sprawozdania z realizacji tych zajęć, z informacją o sposobie weryfikacji efektów nauczania. Większych problemów z organizacją i zaliczaniem zajęć nie zgłaszano.

W październiku (6, 8 i 14 X 2021) przeprowadzono oceny śródkresowe w dyscyplinach: *filozofia*, *historia* i *językoznawstwo*. Wszystkie osoby, które przystąpiły do oceny otrzymały pozytywną rekomendację (dwie warunkowo, z opinią: *ocena pozytywna warunkowo ze względu na opóźnienia w realizacji IPB*; *ocena pozytywna mimo drobnych zastrzeżeń*). Reprezentant w dyscyplinie *literaturoznawstwo* nie przystąpił do oceny, gdyż nie uzyskał zaliczenia seminarium doktorskiego i nie złożył wymaganych dokumentów. Jeszcze we wrześniu 2021 r. Rektor UwB – na wniosek dyrektora SDNH – skreślił doktoranta z listy doktorantów na mocy rozdz. III § 12, p. 2 Regulaminu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych (Uchwała nr 2357 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 marca 2019 r.) *ze względu na brak realizacji założeń zawartych w Indywidualnym Planie Badawczym*. Doktorant tę decyzję zaskarżył i w tej chwili trwa procedura odwoławcza.

#### Wnioski (rekomendacje dla ZJK)

Należy kontynuować – jak do tej pory – monitorowanie standardów kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB, które powinno odbywać się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dyrektora SDNH. Należy ocenić je jako prawidłowe. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- należy zadbać o większy obiektywizm promotorów w ocenie osiągnięć i możliwości doktorantów, którymi opiekują się;
- należy zwrócić uwagę na konieczność większego zaangażowania się promotorów w działalność naukową oraz stymulowanie integracji międzyuczelnianej i międzynarodowej swoich podopiecznych;
- należy zwrócić uwagę na większe zaangażowanie doktorantów i promotorów w zdobywaniu funduszy zewnętrznych; należy przypominać promotorom i doktorantom, którzy również są reprezentantami nauki, że do ich powinności należy samodzielne poszukiwanie i zdobywanie środków finansowych pozwalających na kontynuację badań; nie zaś tylko oczekiwanie takiej pomocy ze strony dyrekcji szkoły oraz władz Uniwersytetu;
- należy w dalszym ciągu dbać o poprawę jakości strony internetowej SDNH i jakości sylabusów.

#### Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- doktoranci w tym roku nie wnosili uwag dotyczących oceny warunków kształcenia i organizacji studiów;
- niestety, i promotorzy, i doktoranci nadal w minimalnym stopniu podejmują działania zmierzające do pozyskania funduszy zewnętrznych na badania naukowe, często wykazując postawy roszczeniowe i domagając się przekazania takich funduszy na rzecz doktoranta przez dyrekcję szkoły bądź władze Uniwersytetu;
- nadal – mimo sugestii i próśb dyrektor SDNH – niektórzy promotorzy przeceniają osiągnięcia swoich doktorantów. W pełni można to dostrzec, gdy ma się ogólny ogląd osiągnięć poszczególnych doktorantów, a zatem również możliwość obiektywnej konfrontacji osiągnięć wszystkich osób studiujących w SDNH;
- zdecydowanej poprawie uległa jakość sylabusów;
- na uwagę zasługuje to, że w roku ak. 2020/2021 – dzięki wsparciu prorektora Krzysztofa Korotkicha – została zmodernizowana i całkowicie przebudowana strona internetowa SDNH, która obecnie jest dobrze oceniana przez doktorantów.

#### **5. MONITOROWANE WSPARCIA DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ**

Monitorowanie wsparcia doktorantów w procesie uczenia się w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla doktorantów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

W związku z pandemią w roku akademickim 2020/2021 zaistniała konieczność uruchomienia szczególnych form wsparcia kształcenia. Na podstawie Rozporządzenia MNiSzW (teraz MEiN) w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz w związku z Komunikatem Rektora UwB we wszystkich jednostkach UwB stacjonarna forma kształcenia została zmieniona na zdalną. Nauczyciele akademicy przekazali do Sekretariatu szkoły stosowne informacje o wybranych formach kontaktu z doktorantami w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni. Informacje dotyczące tych ustaleń zostały również przekazane doktorantom.

- Konsultacje pracowników akademickich – ze względu na lockdown – przebiegały w formie on-line;
- Terminy konsultacji nauczycieli akademickich umieszczane są w systemie USOS. Dyżury pracowników odbywały się co tydzień w wymiarze przynajmniej jednej godziny lekcyjnej;
- Istniała także możliwość kontaktu mailowego nie tylko z osobami prowadzącymi zajęcia, ale też z sekretariatem szkoły oraz dyrektor SDNH, która osobiście odpowiadała na szczegółowe pytania i wątpliwości doktorantów poprzez pocztę uczelnianą.
- Zorganizowane zostały również spotkania on-line dyrektora z promotorami, dotyczące opieki na doktorantami w szkole oraz spotkania z doktorantami I roku dotyczące konstruowania indywidualnych planów badawczych.
- Kilka odrębnych spotkań dyrektor SDNH zorganizowała ze słuchaczami II roku oraz ich promotorami, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wymogi stawiane doktorantom w ramach oceny śródkresowej.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wszystkim doktorantom I roku powołano promotorów, a niektórym również promotorów pomocniczych, regularnie odbywają się seminaria naukowe, na których przedstawiane są koncepcje i wyniki badań.</li> <li>• Wsparcie finansowe polega m. in. na tym, że wszyscy doktoranci na I i II roku otrzymują stypendium w kwocie 2370,70 zł brutto (ok. 2100 zł netto), które jest wypłacane co miesiąc bez opóźnień (24 dnia każdego miesiąca).</li> <li>• Dyrektor SDNH w ramach środków przydzielonych przez Rektora UwB na funkcjonowanie szkoły wyodrębniła pulę środków na działalność naukową doktorantów (ok. 1 tys. zł na każdego doktoranta). Mogą oni zwracać się z prośbą o dofinansowanie konferencji czy publikacji naukowych w czasopismach i wydawnictwach z listy ministerialnej.</li> </ul> <p>Doktoranci w ankiecie ewaluacyjnej zwracali uwagę na niewystarczające w ich opinii środki na badania naukowe, które mogą otrzymać ze szkoły. Zastrzeżenia te są w dużym stopniu nieuzasadnione, gdyż tylko pojedyncze osoby zwróciły się do dyrekcji szkoły z prośbą o dofinansowanie ich naukowych planów. Większość doktorantów nie wykorzystała nawet tych drobnych funduszy, którymi dysponuje dyrektor SDNH.</p> <p>Doktoranci wielokrotnie też byli informowani o tym, że Uczelnia dofinansowuje jedynie staże krajowe do dwóch tygodni, w kwocie nie większej niż 2000 zł. Wszystkie staże powyżej 14 dni oraz staże zagraniczne muszą być finansowane ze środków pozyskanych przez doktoranta. Z tej zasady powinni zdawać sobie sprawę nie tylko doktoranci, ale również promotorzy, których rolą jest wspomaganie doktoranta w takich sytuacjach.</p> <p>Pożądane byłoby, aby doktoranci sami ubiegali się o granty badawcze czy dydaktyczne. Umożliwi im to zwiększenie skali finansowania badań własnych, w tym wyjazdów zagranicznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• W roku 2020/2021 SDNH proponowała doktorantom uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach, np. „Elektroniczne Źródła Informacji”, „Efektywne Publikowanie Naukowe” i NCN.</li> </ul> | <p><u>Wnioski</u> (rekomendacje dla ZJK):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjęcie bardziej zdecydowanych działań w kierunku zintensyfikowania aktywności grantowej doktorantów,</li> <li>• konieczność zwrócenia uwagi promotorom i doktorantom na wymóg poszukiwania nowych źródeł finansowania aktywności naukowej doktorantów (np. poszukiwanie źródeł finansowania staży i wyjazdów zagranicznych; również udziału w programie ERASMUS).</li> </ul> |
| <p>Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:</p> <p>Doktoranci nadal w minimalnym stopniu wnioskują o granty i innego typu środki zewnętrzne. Nie korzystają z wyjazdów w ramach programu ERASMUS, tylko roszczeniowo domagają się finansowania wyjazdów zagranicznych przez dyrekcję szkoły bądź władze Uniwersytetu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>6. OCENA MOBILNOŚCI DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>Ocena mobilności doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,</li> <li>• sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów – punktów i ocen,</li> <li>• wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),</li> <li>• opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki),</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>16</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

- udział studentów/doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

Realizacja tego zapisu w SDNH w roku akademickim 2020/2021 nie została w pełni zoptymalizowana, głównie z powodu pandemii Covid. Nie miała bowiem miejsca wymiana doktorantów w ramach umów międzyuczelnianych czy międzynarodowych, ale na podkreślenie zasługuje to, że:

- dwoje doktorantów odbyło staże on-line w innych placówkach naukowych;
- większość doktorantów aktywnie uczestniczyła w konferencjach naukowych, najczęściej on-line; w tym również konferencjach międzynarodowych i zagranicznych, często z językiem angielskim jako językiem konferencyjnym;
- niektórzy doktoranci uczestniczyli w szkoleniach takich, jak:
  - warsztaty on-line „Fałszywe informacje w nauce” – 25.02.2021;
  - I edycja Wykładów Mistrzów „Zróbmy klimat” – 14.01.2021;
  - Webinarium Szkolenie Efektywne Publikowanie Naukowe” – 10.11.2020, 17.11.2020;
  - kurs Preludium 20. Metodyka przygotowania wniosku do NCN – 17 marca 2021;
  - szkolenie Narodowego Centrum Nauki: Szkolenie dla wnioskodawców – 09 kwietnia 2021;
- doktoranci mogli uczestniczyć na Wydziale Filologicznym w wykładach profesorów wizytujących oraz wykładach w ramach organizowanego na Wydziale Filologicznym cyklu spotkań: „Wykłady Mistrzów”;
- jedna z prac doktorskich w SDNH powstaje w języku angielskim;
- jedna z doktorantek w semestrze zimowym 2020/2021 podnosiła kompetencje stanowiące ważny element jej pracy badawczej na kursie języka hebrajskiego biblijnego i hebrajskiego współczesnego (na Akademii Katolickiej w Warszawie);
- jedna z doktorantek uczestniczyła w organizacji 15th Researching and Applying Metaphor (RaAM) conference (jako członek Komitetu Organizacyjnego);
- jedna z doktorantek jest Sekretarzem Międzynarodowego Ośrodka Badań Frazologicznych i Paremiologicznych.

Przejawem mobilności doktorantów są też ich aktywności organizacyjne, zarówno na poziomie Uczelni, jak też Białegostoku, czy wreszcie w skali kraju oraz za granicą, by wymienić tylko nieliczne:

- uczestnictwo w Uczelnianym Zespole ds. Grantów Dydaktycznych;
- udział w projekcie edukacyjnym – *Pieniądz wojny i okupacji 1939–1945*; projekt realizowany przez Muzeum Podlaskie w Białymstoku i Fundację Numizmatyczną „Denarius”, finansowany przez Narodowy Bank Polski;
- pełnienie funkcji sekretarza przy Komitecie Organizacyjnym Międzynarodowego Sympozjum IDP;
- reprezentowanie Uniwersytetu w Białymstoku podczas III Otwartego Posiedzenia Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów w Warszawie;
- udział w komitecie organizacyjnym i radzie naukowej ws. organizacji konferencji naukowej, poświęconej zagadnieniom mitu w badaniach historycznych (wraz z instytucjami partnerskimi, takimi jak: Muzeum Wojska, Archiwum Państwowe); konferencja planowana na semestr letni roku akademickiego 2021/2022);
- współorganizacja „Białostockich Spotkań Historycznych” - cyklicznych wykładów on-line, poświęconych zagadnieniom historycznym.

#### Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- nadal należy zwiększać skalę aktywności międzynarodowej doktorantów, w aktualnych warunkach przede wszystkim w formie on-line,
- nadal należy rozszerzać zakres realizacji umiędzynarodowienia w szkole, np. poprzez większy udział doktorantów w wykładach profesorów wizytujących;
- należy zachęcać doktorantów do korzystania z wyjazdów zagranicznych, choćby w ramach projektu ERASMUS.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Wnioski z poprzedniego roku zostały częściowo zrealizowane.

Nadal jednak niezadowolająca jest aktywność doktorantów i ich promotorów w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych oraz w korzystaniu z możliwości wyjazdów choćby w ramach projektu ERASMUS.

prof. dr hab. Urszula Sokółska  
Dyrektor  
Szkoły Doktorskiej Nauk  
Humanistycznych